Daartol Suudaangol Aaya Cappande Nayi - Tonngoode Cappande Tati e Nayi

Esekiel Limre Sappo e Jowi

Jeff Pippenger
2026-10-28

Lebbi jowi cuudaadi

Batakuru Islaam, hono no ndu holliraa e aaya sappo, Josiah Litch hollirii ndu e hitaande 1838, e jokkondiral e sahaa holliraado e aaya sappo e jowi. E oon sahaa, wonnoo gede e annabaaku nguu de suudananoo Litch. Haa e 1 Ut 1840, Litch saaktinii bayyinoore burnde timmude, tugnaade e ko feeññinanoo mo caggal 1838 ummoraade e batakuru "lebbi jowi". E hitaande 1838, tayre e batakuru "lebbi jowi" e Feeññinannde jeenay suudananooma Litch. Tayre suudanoonde e annabaaku lebbi jowi ndee udditanaama Litch hade 1840, tee udditugol ngol addii feeñugol doole Alla gila 1840 haa 1844.

Lebbi jowi gondi e aaya jowi din no cuudanoo haa hitaande 2026. Nde Elisabeth yalti, caggal suudagol mum lebbi jowi, Mary ari hawri e makko. Mary jokkondiri lebbi jowi di suudagol din e misal surbe sappo ben, sabu Mary wonnoo surbaajo reeduɗo, ko seerti e Elisabeth, mo wonnoo debbo reeduɗo burtuɗo duubi jibingol. Jibingol gooto kala e mabbe diɗo wonnoo kaawis e mbaadi mum, kono Mary wonnoo surbaajo. Annabaabe ben fow no kaala fii gasirde aduna, tee surbe be Mary maantini e balde sakkitiide den ko surbe jowi hakkilbe ben, be ngoni dillere Philadelphia nde malaa'ikaajo tataɓo on, be limoore mum'en woni ujunnaaji teemedere e cappande nayo e nayo. Elisabeth e Mary no kawra e lewru jeegomburu ndun, caggal lebbi jowi di suudagol Elisabeth din. Lebbi jowi gondi e aaya jowi din no cuudanoo haa hitaande 2026.

Nde John jibinaa, Mary ruttitii Nazareth, Zacharias kadi heddaano muumɗo. Mary wonnoo e Elisabeth haa nde damal ngal uddaa e sariya ñalawma Alat, nde haala annabaaku haalata. Zacharias woni maande laawol alfa, tawa o wadetee muumɗo, kadi o woni maande laawol omega, tawa o haalata nde biɗɗo makko gorko jibinaa. Zacharias woni e fuɗɗoode e timmoode, tawa o tinndina malaa'ikaajo arandɗo e malaa'ikaajo tataɓo fow. Elisabeth woni batakuru malaa'ikaajo diɗaɓo, Mary kadi woni batakuru noddaango hakkunde jemma ndu hawrata e Elisabeth e timmoode lebbi jowi suudaade.

Besngu Noah, ngu joginoo yimbe jeetati, suudaama e nder gaal ngal lebbi jowi, caggal dum gaal ngal darii e hoore Fello Ararat. Noddaango hakkunde jemma ngoo hawtii e malaa'ika diɗaɓo oo to Exeter, kadi jokki haa dammugal ngal uddaa ñalnde 22 Oktoobar 1844, ko dum timmini misal surbaabe sappo ben. Mary hawtii e Elisabeth to Exeter, kadi jokki haa John jibinaa.

Batakuru ndu suudanoo Litch e hitaande 1838 wonnoo ko batakuru "lebbi jowi." Suudgol lebbi jowi ngol holliraa ko yimbe jeetati be wonnoo e laana; dum ko suudagol Elisabeth e nder lebbi jowi arani di reedu makko. Ko Joomiraado wonnoo jogiido junngo Makko dow lebbi jowi din e

hitaande 1838, haa nde O itti junngo Makko dow lebbi jowi ɗin, ɗum addani Litch waawde feññinde ñalngu ngun balɗe sappo hade timmungol mum. So maande nde ɓatakuru lebbi jowi ndu uddiraa ittaama e balɗe cakkitiiɗe, no ndu woniri jooni e bayyineede, on ngoni e balɗe jeegom dental diina e hoɗorde Exeter, gila 12 haa 17 lewru Ut, 1844, ɗe balɗe cappanɗe jeegom e jeegom ndewti haa e baafal ngal uddaa e ñalngu 22 lewru Oktoobar, 1844. Ko balɗe cappanɗe jeeɗiɗi e ɗiɗi wonnoo, kono so ɗe mbaɗaama e gorol annabaaku tee caggal ɗum maandeeji laawol ɗin ceertinaama, ena waawi yi'eede wonde maande taaragol e konu, nde dental diina e hoɗorde Exeter holliri, wonnoo ko balɗe jeegom ɗe balɗe cappanɗe jeegom e jeegom ndewti haa e baafal ngal uddaa. E maanaa annabaaku, sahaa oo holliraa hono 6 6 6.

Daartol piilagol, wano Exeter hollirta ngol haa e 22 Oktoobar, ko Lamech, mo woni e yonta jeegomaɓo e leñol Cain, hollata ngol. Damal ngal uddetee ɗoon e ɗoon caggal nde maande annabaaku fii lewruuji jowi ngun ittaa. Ngal uddetee seeɗa-seeɗa, kono wonande diina Adwentiistɓe, ngol uddagol seeɗa-seeɗa fuɗɗii ko e 9/11, tee ngol timmata ko e piilagol. So piilagol ngol yottii, on kollay jikku Lamech mo leñol Cain walla jikku Lamech mo leñol Seth. Limre daartol ngol wonande Lamech mo leñol Cain ko 6 6 6, tee limre wonande Lamech mo leñol Seth e moftal ngal fooli ko 7 7 7.

Feeñugol jikkuuji ɗiɗi ɗi Lamech'en ɗiɗo ɓen e 666 walla 777 kollirta ɗin fuɗɗotoo e kewuuji ɗi waɗata jamaa watta hakkille mum e laawol diina Adventist'en, e sahaa nde naamnal ummotoo fii hol ko waɗi Adventist'en deyŷiniri e reentinoore balle jayngol Nashville ɗen. Yeddondiral ngal woni e ɓeydude tiiɗde ngal waylotoo e hollital yi'eteengal hade damal uddangal ngal sariya ñalngu Alat arayngol e ko leelaani ngol, ko holliraa e maande e kulle ɗen ŷawata laawol ɓantirngol ngol haa naata e laana. Reentinoore yi'eteende nde woni e ɓeydude tiiɗde nden holliraama kadi e maande e ko Iliya hawri e Fello Karmel e dillere Millerite'en nde hitaande 1844.

Mbaydi Taaragol Ngol e Annabaaku

Njuɓɓudi annabaaku taarugol saare e konu, ngol joofata e halkugol saare ndee, ina tinndina sahaa fuɗɗotooɗo e maande, joofira e maande. Ɗum ina tinndina juutal sahaa e sahaa gooto keeriiɗo. Sahaa mahugol nataal ngal ina holliree e peeje ceertuɗe. Kala njuɓɓudi annabaaku hono ndii e nder seeditorgal hokkiraangal e ilham ina woni yeru sahaa ŷeewndeede e nataal ngamri ndii, sahaa mo timmitoo e maande ngamri ndii.

> "'Nataal ngamri ndin' ina hollira mbaadi diine Protestantɓe mo yaltitii e gomɗinal goongawal, ndi sosetee tuma nde mofte Protestantɓe ɗen ɗaɓɓata ballal laamu aduna ngam doolnude yimɓe ɗowtanaade jannginooje diine majje. 'Maande ngamri ndin' heddii haa jooni laaɓnireede." Yeddondiral Mawngal, 445.

Duumol sahaa ngol ina hollira mahgol nataal ngal waɗananaa kullu ngu, tawa ko nataal maggu; maande kullu ngu ina waɗɗinee e doole so nataal ngal wonnoo e maheede yottii e to ngal waawi wowlude haa sariya Alahadi wooda. Nebuchadnezzar hollirno maande laamu Rome e yeru tuma nde Jerusalem halkinaa. Hay so ko Babylon, hay so ko Rome, mbaydi taarorgol saare e konu ngol ina teeŋtina laamɗo rewo e balɗe cakkitiiɗe. Taarorgol Orhan gila 1333 haa 1337 e duuɓi nay gila 27 Yuli 1449 haa taarorgol Constantinople e 1453 ina hollira duumol sahaa gila 11 Agusta 1840

haa 22 Oktoba 1844 e yeru; kono wonaa ɗuum tan, ɗee baɗe taarorgol ina teeŋtina kadi darnde Islaam hono ɓiɓɓe henndu fuɗnaange e Annabaaku Biibol. Fannu jowitiiɗo e laamɗo rewo (Babylon walla Rome) e henndu fuɗnaange ko “kabaruuji iwɗi fuɗnaange e iwɗi rewo” e Daniel 11:45.

> Kono kabaaruuji iwɗi fuɗnaange e rewo tampinay mo: ɗum waɗi o yaltay e tikkere mawnde ngam halkude e mulkude yimɓe heewɓe haa laaɓa. Daniyel 11:44.

Duuɓi nay ɗin, gila ñalnde 27 Yuli 1449 haa e wurnugol saare Constantinople e 1453, hollataa sahaa duuɓi nay tan; kono so ɗi renndinaa e maayde John Palaiologos e 1448, sahaa oo kadi ina holliree duuɓi jowi.

Njuɓɓudi ndii holliraa e bonnugol Yerusalem laabi ɗiɗi, e ilam Nuuhu kadi. Ndi woni e Julde Paaska arande e Misira, tuma nde hino waɗɗii yo malaa'ika bonnoowo oo yi'u maande ƴiiƴam e dammugal ngal naɓi Fir'awna e konu makko e nder geej, haa nde kendi funnaange ɗin accitaa, tee ndiyam ɗam uddi dammugal naatirgal e leydi fodanoondi ndi. Njuɓɓudi ndii woni e taariika alfa moftal Pergamos, iwde e hitaande 313 haa e sariya Dewo arano e hitaande 321, tee ndi woni e taariika omega Pergamos, iwde e dogal Justinian e hitaande 533 haa e sariya Dewo e hitaande 538. E Pergamos, maande ndee ko yamiroore walla dogal, kono ɗe ɗiɗi fof puɗɗinat sahaa timmotoodo e sariya Dewo.

Mbaydi taarugol e halkugol Jerusalem, no ɗum holliraa e Ezekiel, wonnoo ko gila hitaande 587 hade jibineede Almasiihu haa hitaande 586 hade jibineede Almasiihu: duuɓi ɗiɗi so sahaa oo limtaama e naatnugol keerɗe mum, e duuɓi 1.5 so sahaa oo limtaama e jaltinugol keerɗe mum. Mbaydi goɗndi taarugol e annabaaku holliraa kadi duuɓi ɗiɗi e yillital kono Panium, ngal naatni hare Panium e hitaande 200 hade jibineede Almasiihu e taarugol Sidon e hitaande 198 hade jibineede Almasiihu. Maayde debbo Ezekiel ndee yahdii e maayde Lamech, maayde John Palaiologos e hare Panium.